

Kokkuvõtte teemal: Suvelõputööd mesilas ja valmistumine talveks.

Aeg ja koht: Hiiumaa Mesinike Seltsi õppepäev Toomas Härma mesilas Emmaste vallas Metsalauka külas, 27.juulil 2013

Lektor: Uku Pihlak ja Toomas Härma, Lektorilepingud PR-9-1.4-73 ja PR-9-1.4-74

Kokkuvõtte Hiiumaa Mesinike praktilisest õppe- ja teabepäevast 27. juulil 2013

Õppepäev toimus Toomas Härma mesilas Emmaste vallas Metsalauka külas algusega k10.00

TEEMA: *Suvelõputööd mesilas ja valmistumine talveks.*
Uku Pihlak ja Toomas Härma

Lisaks päeva põhiteemale olid vaatluse all veel küsimused mesilashaigustest, ravimitest ja ravimisest, uue mesilasema andmisest, perede koondamisest ja talvesöötmisest.

EESMÄRK: *Pärast õppepäeva peaks igal osavõtnul olema ettekujutus vajalikust mesilasperede ravimisest, emade vahetamisest ja perede koondamisest.*

Korralduslikult. Esialgu istuti vestlusringis, kus arutati momendi aktuaalseid küsimusi. Peeti silmas, et igaüks saaks esitada teemakohaseid küsimusi ja nendele leitakse adekvaatsed ammendavad vastused. Hiljem, kui tuli välja ka soe päike, tegeldi praktiliste küsimustega avatud mesilaspere juures.

Vestlusringis keskenduti:

- **haiguste seirele Hiiumaal**

Eelmisel suvel alustatud ulatusliku mesilasperede haiguste seirega on Hiiumaal kaasatud paljud mesilad. Kõigis Hiiumaa mesilatest võetud proovides avastati ka deformeerunud tiiva viirus (DWV). Kuna mitmetes mesilates on täheldatud mesilasperede kollapsile sarnanevat nähtust, ei ole selgust, millega on tegemist. Viiruste analüüsimine on kallid ja analüüsitakse vaid üht viirust. Seepärast ei saa väita, et Hiiumaa mesilates kollapsisarnase sündroomi põhjuseks muid viirushaigusi ei olnud. Vajalikud on uued uuringud.

Küsitluse põhjal tehti kindlaks, et Hiiumaal ei ole viimastel suvedel ette tulnud mesilasperede mürgistusjuhtumeid seoses taimekaitsetöödega põldudel. Samas on avastatud ameerika haudmemädaniku (AHM) uusi nakkuskoldeid.

Selgitati, et on vastutustundetu jätta hukkunud mesilaspered nõ looduse hooleks, teistele mesilasperedele röövimiseks. Sellisest konkreetsest kahetsusväärsest juhtumist informeeriti osavõtjaid. Käidi ka kohapeal kontrollimas ja selgus, et õnneks sel konkreetset juhul ei olnud tegemist AHM-ga.

Korraldati üle, millised võimalused on AHM-ga võitlemisel: perede hävitamine (põletamine), kahekordne uutele kärjealgetele üleajamine ja profülaktiivse võttena rikkalik uute kärjepõhjade kasutamine peredes. Selgitati ka AHM olemust ja selle ravimise põhimõtteid.

- **varroatoosist, selle ravi vajalikkusest ja ravimisest**

Koos varroatoosiga on maailmas hakanud ulatuslikult levima mitmesugused viirushaigused. Varroatoos alustab, nõrgestab mesilasperet, nakatab viirushaigustega, mis lõpuks ka pere hävitab, sageli juba enne talvitumist.

- **taimekaitsetöödest ja preparaatidest**

Kuigi Hiiumaal ei ole „õnnetusi“ ette märgatud, selgitati viimaste Eestis asetleidnud juhtumite teadaolevaid tagamaid. Sel suvel Jäneda kandis asetleidnud juhtum, kus pärast põlluharija taimekaitsetöid hukkus 3 km kaugusel mesilas hulgaliselt mesilasi. Nendest võetud proovides leiti preparaadi Danadim 40 jääke, mida aga ei leitud rapsitaimede õites, kus tehti taimekaitsetöid. Juhtumit uuritakse edasi aga hukkumiste konkreetne põhjus on veel välja selgitamata.

- **ema andmisest**

Ema-andmise meetodeid on mitmeid. Igal mesinikul on selleks oma viisid. Palju sõltub sellest, kas emad on omakasvatatud, kas neid on nn varuga, palju selleks aega kulutatakse ja kui väärtuslikud on need emad. Sellegipoolest tuleks eelistada turvalist ema andmist nt emasaatmise puuriga, spetsiaalse puuriga. Ema tuleks hoida puuris vähemalt kolm päeva. Eriti väärtuslike emade korral peaks kaaluma võimalust kasutada nn kärjeisolaatorit, et nõ kasvatada uue ema pere, sest on teada olukordi, kus pere ei tahagi ema omaks võtta ja surmab ta või vahetab esimesel võimalusel välja omakasvatatud ema vastu.

- **perede koondamisest, põhimõtted**

Arutleti ühiselt, et formuleerida põhjused ja perede koondamise põhimõtted. Vajalik on, et talvitumiseks kasvatatakse uus põlvkond mesilasi, et talvepesa oleks sobiva suurusega, mis tagaks turvalise talvitumise.

- **talvesöötmisest**

Viimastel aastatel on ka Eestis hakatud mesilasperede talviseks toitmiseks kasutama imporditud nn invertsiirupit. Arutati selle häid külgi. Kes olid seda võimalust möödunud aastal kasutanud, rääkisid oma kogemustest. Huvilised otsustasid ühiselt ka Hiiumaal seda võimalust proovida.

Õppepäeva praktilises osas:

- **keskenduti ema vahetamisele**

Selleks oli kahekorpuselises tarus asetatud korpuste vahele emaeraldusvõre, et oleks lihtsam leida märgistamata ema. Korpused tõsteti eraldi ja haudmega korpusest hoolikalt kõrgi välja tõstes ja neid teraselt uurides leiti lõpuks ema. Ta püüti kinni nn klõpspuuriga. Demonstreeriti teisi ema püüdmise vahendeid, näidati ema märgistamist vastava värviga ja ka tiiva kärpimisega.

- **pere lestasuse kontrolli demonstreerimiseks**

kogus J. Rebane veerandi osas tuhksuhksuga täidetud purki umbes kolmandiku jao mesilasi, pani peale kaane, raputas seda mõnda aega, et mesilased oleksid üleni tuhksuhkruga kaetud ja kallas siis purgi sisu siledale alusele. Mesilased lendasid laiali (oma tarusse tagasi) aga maha jäid mesilaste küljest lahti pudenenud lestad. Aluselt leiti neli lesta, neist üks surnud.

Õppepäeval oli jaotusmaterjaliks varasemad MESINIK-lehed, EML-i reklaamvoldikuid ja müügiks EMLi trükiseid sh L.Ruottineni „Praktiline mesindus. I osa“ ja ärjailmunud Antu Rohtla „Teeme ise taru“.

Õppepäeva praktilise osa ja korraldusliku külje eest vastutas Toomas Härma, vestlusringi viis läbi Uku Pihlak

Õppepäev lõppes k14.00.